

گزارش جلسه کارگروه تخصصی کارشناسی دبیرخانه شورای گفت و گوی استان خراسان شمالی	
عنوان جلسه: کمیته کارشناسی "شورای گفت و گوی استان خراسان شمالی"	
روز: سه شنبه	تاریخ: ۱۴۰۴/۰۱/۱۹
حاضرین در جلسه آقایان: کریمی-صمدی-غضنفری-موسوی-غلامی-پورکاظم-قلی زاده-روشن ضمیر-داودی-زمانی-روحانی-حائری-بهنام فر-کاهانی مقدم-محمدپور خانم ها: محمدی-محروقی-قدوسی-رشیدی	
دستور جلسه: راهکارهای رفع چالش عدم بازگشت ارز حاصل از صادرات ناشی از استفاده از کارت بازرگانی اجاره ای	
جلسه کمیته کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان شمالی روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۱۹ ساعت ۱۲ در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان شمالی -بجنورد برگزار گردید. در ابتدای جلسه جناب آقای کریمی رییس محترم جلسه با اعلام اینکه کارت بازرگانی از جمله مجوزهایی است که هر تاجر و بازرگانی باید پیش از آغاز فعالیت هایی همچون صادرات و واردات کالا نسبت به دریافت آن از طریق سازمان ها و مراجع ذیربط اقدام نماید افزودند: در واقع این کارت نشان می دهد تمامی امور مربوط به یک تجارت قانونی بوده و زیر نظر سازمان های دولتی به انجام رسیده است؛ بنابراین دریافت کارت بازرگانی از جمله الزامات مهم و اولیه در آغاز تجارت های بین المللی همچون صادرات و واردات کالا شناخته می شود. ایشان تصریح کردند: در برخی موارد ممکن است افراد به دلایلی از کارت بازرگانی خود استفاده نکنند؛ اما در ازای دریافت مبلغی کارت خود را به سایر تاجر و بازرگانان اجاره دهند. در واقع در چنین مواردی یک تاجر یا بازرگان با پرداخت مبلغی از پیش تعیین شده کارت بازرگان شخص دیگری را اجاره کرده و به این وسیله به تاجر می پردازد که اصطلاحا به چنین کارتی، کارت بازرگانی یکبار مصرف یا اجاره ای گفته می شود. استفاده از کارت بازرگانی یکبار مصرف عموما خلاف قانون شناخته شده و مراجع ذیربط با مشاهده چنین اقدامی، برخوردهایی خواهند داشت و همچنین در برخی موارد افراد سودجو به بهانه فرار از مالیات های گمرکی اقدام به دریافت کارت بازرگانی یکبار مصرف می نمایند که قطعا این اتفاق عواقب بدی را برای اجاره دهندگان کارت های بازرگانی به دنبال خواهد داشت. در ادامه جناب آقای پورکاظم نماینده محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان بیان داشتند: شخصی که در حوزه تولید و صادرات فعالیت می نماید و تمام هزینه های ریالی را پرداخت می کند بایستی ارز را به قیمت آزاد و با نرخ بازار عرضه کند اما	

زمانیکه مقوله واردات انجام می شود به دلیل کمبود منابع ارزی دولت، اغلب ارز بصورت آزاد تامین میشود زیرا روش تامین ارز از بانک مرکزی زمانبر است.

ایشان تنها راه و مسیر بازگشت ارز حاصل از صادرات را از بین بردن فاصله نرخ ارز دولتی و نرخ آزاد برشمردند.

آقای پور کاظم افزودند: بایستی مابه تفاوت تخصیص ارز آزاد طی ۷ الی ۸ سال تضمین بانکی بگیرد به این معنی که اگر زمانی نرخ آزاد به نرخ ارز رسمی رسید مشکل مرتفع می شود در غیر این صورت بایستی این فاصله را پرداخت کند.

نباید به این شکل باشد که وارد کننده از جیب بیت المال پرداخت کند. باید پذیرد ۸۵٪ ارز ما خصولتی و فقط ۱۵٪ آزاد است و این مقدار هم بسیار ناچیز است. اگر فاصله ارزها را بانک مرکزی به صورت وام در اختیار تولید کننده و وارد کننده در بازه زمانی ۷ الی ۸ سال تخصیص دهد و نرخ رسمی را با نرخ آزاد تسویه کند از بیت المال هزینه نمی شود.

به عنوان مثال من می خواهم جنسی بخرم بایستی قیمت روزش را پرداخت کنم نه اینکه از جیب بیت المال ۳۰٪ ارزان تر بخرم و این قابل قبول نیست همین شرح قانون در ارز دریافتی از بانک مرکزی هم بایستی رعایت گردد.

جناب آقای زمانی نماینده محترم سازمان صمت استان خراسان شمالی با بیان اینکه: این که صادر کننده مجبور شود ارز را به نرخ ارزان به سامانه نیما بدهد تا وارد کننده با آن ارز کالا وارد کشور کرده و به نرخ آزاد بفروشد، فقط به ضرر صادر کننده تمام می شود، در صورتی که صادر کننده، ارز خود را به نرخ بازار واگذار کند، هر وارد کننده ای ارز را به نرخ آزاد از بازار دریافت کرده و با آن کالا وارد خواهد کرد و در این صورت نرخ ارز هم افزایش پیدا نمی کند.

جناب آقای روحانی ریس محترم انجمن پیمانکاران استان خراسان شمالی: تفاوت بین نرخ ارز دولتی و بازار می تواند تأثیر زیادی بر صنعت داخلی داشته باشد. اگر نرخ ارز دولتی از نرخ بازار پایین تر باشد، کالاهای و خدمات داخلی در مقابل کالاهای و خدمات وارداتی ارزان تر خواهند بود. این می تواند به رقابت ناعادلانه با کالاهای و خدمات وارداتی منجر شود و بازار داخلی را ضعیف کند.

توجه به این تأثیرات، می توان نتیجه گرفت که تفاوت بین نرخ ارز دولتی و بازار نمی تواند بی تأثیر در اقتصاد باشد. این تفاوت می تواند تأثیرات متنوعی بر رشد و توسعه اقتصادی، تجارت خارجی، تورم، سرمایه گذاری خارجی، متوازن سازی معاملات جاری، نظام مالی، قدرت خرید مردم و صنعت داخلی داشته باشد.

جناب آقای صمدی معاون محترم بازرگانی و توسعه صادرات اتاق بازرگانی افزودند: معضل عمده و اساسی در احراز اهلیت متقاضیان به ویژه در اشخاص حقیقی است. فرآیند صدور کارت بازرگانی بصورت سیستمی و از سامانه جامع تجارت انجام می

گیرد کلیه اعلام هاز در گاه مجوزها و سامانه های مرتبط مثل گمرک ،تأمین اجتماعی - امور مالیاتی - سوء پیشینه - بانک (عدم چک برگشتی) صورت میگیرد. و پس از تاییدیه سازمان صمت به سامانه اتاق جهت چاپ کارت و آزمون ارسال میگردد. کارت بازرگانی:

۱- برای واحدهای تولیدی - که محل فعالیت، نوع تولید و سرمایه آنها مشخص است و غالباً هم برای صادرات محصولات تولیدی و واردات مواد اولیه و ادوات و تجهیزات خودشان بکار میرود.

۲ - اشخاص حقوقی از قبیل شرکتهای بازرگانی سهامی عام خاص نیز رسمی بوده و از اهلیت لازم برخوردارند و محل فعالیت و نوع فعالیت آنها مشخص است.

ایشان افزودند: بیشترین چالش در واگذاری کارتها در قسمت اشخاص حقیقی رخ میدهد که متعاقباً با مشکلات ارزی و مالیاتی مواجه شدند. در آیین نامه در جهت حمایت از کسب و کارها و صدور کارت بازرگانی تسهیل گریهایی همچون:

۱- کاهش سن متقاضیان به ۲۰ سال : کاهش سن متقاضی بدلیل عدم تجربه تجربه کافی احتمال می رود عاملی جهت واگذاری کارت باشد.

۲- محل فعالیت شخص حقیقی: که با اخذ کدپستی و بدون ارائه مدارک از قبیل سند - اجاره نامه رسمی تعیین محل کرده و اقدام به اخذ دفاتر قانونی (دفتر کل و روزنامه) و ثبت اظهارنامه ثبت نام در دفاتر بازرگانی مینماید.

جهت اهلیت سنجی مدارک محل فعالیت از قبیل سند تک برگ با اخذ شناسه یکتا با داشتن کاربری اداری یا تجاری داشته که برای صدور کارت حائز اهمیت بود

- داشتن سابقه فعالیت تجاری و اقتصادی خیلی مهم است و نیز ارائه مدارک مثبت از قبیل پروانه فعالیت اقتصادی - پروانه کسب و ارائه حداقل سه سال سابقه مالیاتی که متقاضی علاقمند به کارت بازرگانی بایستی ارائه بدهد

- در سامانه مقررات صادرات و واردات میبایست عواقب واگذاری کارت و صادرات و عدم بازگشت ارز حاصل از صادرات درج گردد.

- دوره آموزشی مختلف در جهت آشنایی قوانین مقررات صادرات و واردات همواره برگزار میکنیم و موارد ناشی از عدم صحیح از کارت بازرگانی و تبعات ناشی از سوء استفاده از آنرا گوشزد میکنیم

در حال حاضر مصاحبه و آزمون و به همراه آموزش در اتاق در حال انجام هست که جهت اهلیت سنجی افراد بکار میرود. در کنار آن بازدید از محل نیز بایستی صورت گیرد. و اینکه متقاضی دارای محل فعالیت مناسب و اداری و تجاری داشته باشد مهم است

متقاضی بایستی دارای از تمکن مالی خوبی برخوردار باشد حداقل ۳ میلیارد تومان و از گردش مالی خوبی برخوردار باشد .

در ادامه نمایندگان محترم گمرک ، امور مالیاتی، اداره کل کار و رفاه اجتماعی نیز هر کدام نقطه نظرات و پیشنهادات خود را اعلام نمودند.

سرکار خانم محروقی معاون مجامع و شوراهای اتاق بازرگانی با بیان اینکه: یکی از چالش‌های مهم در حوزه صادرات، عدم بازگشت ارز حاصل از صادرات توسط برخی صادرکنندگان است که از کارت بازرگانی اجاره‌ای یا صوری استفاده می‌کنند گفتند: این مسئله باعث خروج ارز از چرخه رسمی اقتصاد و اختلال در سیاست‌های ارزی می‌شود. برای مقابله با این مشکل، راهکارهای زیر پیشنهاد می‌شود:

۱. نظارت و کنترل دقیق بر صدور کارت بازرگانی

- تشدید احراز هویت متقاضیان:
- الزام به ارائه مدارک مالکیت یا اجاره رسمی محل کسب، صورت‌های مالی و سوابق تجاری واقعی.
- بررسی تطابق اطلاعات متقاضی با سامانه‌های مالیاتی و تامین اجتماعی.
- حذف کارت‌های بازرگانی غیرفعال یا مشکوک:
- ابطال کارت‌هایی که فعالیت صادراتی مستند و شفاف ندارند.

۲. اتصال کارت بازرگانی به سیستم‌های نظارتی یکپارچه

- اتصال سامانه کارت بازرگانی به سامانه جامع تجارت (NTSW)، گمرک و بانک مرکزی:
- رصد خودکار تراکنش‌های صادراتی و تطبیق آن با بازگشت ارز.
- مسدودسازی امکان صادرات برای افرادی که ارز حاصل از صادرات قبلی را بازنگردانده‌اند.

۳. مشوق‌ها و تنبیه‌های مالی و تجاری

- اعمال جریمه‌های سنگین برای متخلفان:
- محرومیت از دریافت کارت بازرگانی جدید.
- ممنوعیت موقت یا دائم از صادرات.
- جریمه نقدی متناسب با میزان ارز عدم تسویه شده.
- پاداش برای صادرکنندگان متعهد:
- تسهیلات بانکی ترجیحی یا معافیت‌های گمرکی برای صادرکنندگانی که ارز را به موقع بازمی‌گردانند.

۴. الزام استفاده از مکانیزم‌های تضمینی

- اخذ تضمین بانکی یا سند رسمی:

- صادرکنندگان موظف شوند قبل از صادرات، تضمین (مانند ضمانت نامه بانکی) ارائه کنند که در صورت عدم بازگشت ارز، ضبط شود.

- استفاده از سیستم اعتبارسنجی صادرکنندگان:

- امتیازدهی به صادرکنندگان بر اساس سابقه بازگشت ارز و شفافیت مالی.

۵. افزایش شفافیت در معاملات ارزی

- الزام به ثبت قراردادهای صادراتی در سامانه‌های رسمی:

- جلوگیری از فاکتورهای صوری و قیمت گذاری غیرواقعی.

- رصد بازارهای موازی:

- شناسایی صادرکنندگانی که ارز خود را در بازار غیررسمی می‌فروشند و برخورد قانونی با آنها.

۶. فرهنگ سازی و آموزش

- آموزش صادرکنندگان درباره قوانین ارزی و عواقب عدم بازگشت ارز.

- تشویق تشکلهای صنعتی به نظارت داوطلبانه بر اعضای خود.

۷. همکاری بین‌المللی برای پیگیری ارزهای خارج شده

- تعامل با کشورهای مقصد برای شناسایی حسابهای بانکی متعلق به صادرکنندگان متخلف.

- استفاده از مکانیزمهای بین‌المللی مانند پیمانهای استرداد ارزهای قاچاق.

مصوبات

- مقرر گردید به منظور رفع چالش عدم بازگشت ارز حاصل از صادرات می‌بایست بانک مرکزی نسبت به از بین بردن تفاوت نرخ ارزبازار و ارز دولتی از طریق شورای گفتگوی مرکز اقدام گردد.

- با عنایت به موضوع تعلیق کارت‌های بازرگانی و لزوم کارسازی به منظور رفع تعلیق کارت‌ها در استان پیشنهاد گردید کارگروهی به ریاست استاندار خراسان شمالی تشکیل گردد و بر اساس مدت زمان تعیین شده به منظور رفع تعهد ارزی از محل واردات اقدام گردد.

- برای حل مشکل عدم بازگشت ارز صادراتی ناشی از کارت‌های بازرگانی اجاره‌ای، باید ترکیبی از نظارت هوشمند (اتصال سامانه‌ها)، جریمه‌های بازدارنده، مشوق‌های تشویقی و شفاف‌سازی فرآیندها به کار گرفته شود. همچنین، همکاری بین دستگاه‌هایی مانند وزارت صمت، گمرک، بانک مرکزی و سازمان امور مالیاتی ضروری است.

- جزئیات فنی پیاده‌سازی سامانه‌های نظارتی (مانند اتصال سامانه کارت بازرگانی به بانک مرکزی) اقدام گردد.

- به منظور ترغیب یا تنبیه دارندگان کارت بازرگانی از نمونه‌های عملی جریمه یا پاداش به صادرکنندگان در سایر کشورها الگو گرفته شود.